

Atskaite par dalību COPA – COGECA darba grupā

KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA

„Lesson learnt from the current Rural Development Programme”

19. jūnijā 2019. Briselē

Darba grupas sanāsmē piedalījās LZF eksperte Agnese Hauka, kura dalījās ar Latvijas pozitīvo pieredzi lauksaimnieku un Lauku tīkla sadarbībā lauksaimnieku apmācībās, pieredzes apmaiņā un vebināru un videokonferenču organizēšanā.

Darba grupas mērķis ir dalīties pieredzē par līdzšinējo Lauku attīstības pasākumu ieviešanu.

1. The power of rural network

/Veronika Korčekova, European Network for Rural Development (ENRD)/

Informē par Lauku tīkla darbību ES un ENRD kopējām aktivitātēm zināšanu un pieredzes palielināšanā, bioekonomikas un inovāciju veicināšanā. Latvijā daudzas iniciatīvas ievieš Latvijas Lauku tīkls www.laukutikls.lv.

Šajā plānošanas periodā ENRD strādā 2.pīlāra ietvaros, bet nākošajā plānošanas periodā, 2021.-2027.gadā, tas strādās gan 1., gan 2.pīlāra ietvaros. Nākamajā plānošanas periodā tiks reformēts ENRD, bet skaidrības šobrīd par to nav, vai un kā tiks apvienots ENRD un EIP *Agri service point*.

2. Farminar – online seminar from the farm, for farmers

/Andreas Thurner (LKO, Austrija)/

Austrijā tiek organizēti vebināri lauksaimniekiem, kuros lauksaimnieki var piedalīties gan tiešsaistē, gan noskatīties vēlāk video ierakstu. Zemnieki, kuri piedalās tiešsaistē vebinārā var uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Tāpat arī zemniekiem veltītas konferences tiek translētas virtuāli. Kopš 2015.gada 32 webināros ir piedalījušies 1800 dalībnieki. Semināri notiek par interneta lietošanas apmācībām, par dzīvnieku labturību un barošanu, par zālāju kopšanu u.tml.

Farminars ir vebinārs, kas tiek vadīts un translēts no saimniecības vai meža – no vietas, kas ir būtiska, lai informētu lauksaimniekus un mežsaimniekus par viņiem nozīmīgiem jautājumiem. Vairāk informācijas pieejams <http://oe.lfi.at/farminare>, kur var noskatīties līdz šim filmētos „farminārus”.

Šī pieeja iedrošina zemniekus pajautāt anonīmi arī tādus jautājumus, kurus viņam it kā būtu jāzina un publiski viņš neuzdrošinātos atzīt, ka nezina un nemaz nepajautātu.

3. Supporting young farmers in their business development

/Alessia Musumara, CEJA/

Šķēršļi jauniem cilvēkiem kļūst par lauksaimnieku ir vairāki, no kuriem galvenie ir nepietiekama pieeja zemes resursiem, kredītu nepieejamība, negodīga konkurence, spēja gūt cienīgus ienākumus, investīciju trūkums u.c.

Zemkopības ministrija

Izaicinājums, par ko runā arī CEJA iekšējās sanāksmēs, ir sadarbība starp jaunajiem lauksaimniekiem. Organizācijas novērojumi liecina, ka kooperācija starp jaunajiem lauksaimniekiem ir nepietiekama.

KLP izvirzītais 7. specifiskais mērķis piesaistīt jaunus lauksaimniekus un veicināt uzņēmējdarbības attīstību lauku apvidos. Tomēr Eiropas Komisija ir atstājusi regulējumu, kas balstās uz ienākumiem, un atstāj rādītājus dalībvalstu ziņā, kas apdraud šī mērķa izpildi.

Sanāksmes dalībnieki norāda uz vairākiem izaicinājumiem, ar ko saskaras jaunie lauksaimnieki ES dalībvalstīs – bankas finansējuma nepieejamība, sociālie pakalpojumi lauku teritorijās, zemes pieejamība, pieredzes trūkums, kooperācijas trūkums u.tml. Grieķijas pārstāvis norāda, ka jaunajiem lauksaimniekiem cūkkopības nozarē esot grūti atrast sievu ☺.

Tiek runāts arī par sievietēm kā jauno lauksaimnieču iesaisti nozarē un par papildus sociāliem šķēršļiem (grūtniecība, bērnu audzināšana, diskriminācija u.c.) sievietēm pievienoties lauksaimniecības nozarei.

4. Market place for agricultural side streams in Finland

/Marko Maki-Hakola, MTK, Somija/

Somijas lauksaimniekus un mežsaimniekus pārstāvošā organizācija ir izveidojusi izejvielu tirdzniecības vietni <https://kiertoasuomesta.fi/en>, kur lauksaimnieki un mežsaimnieki var meklēt vai publicēt pārdošanai produktus vai produktu ražošanā radītos atkritumproduktus, kas aizvien ir izmantojami citu produktu ražošanā.

Šī ir vienīgā šāda tirdzniecības vieta lauksaimniekiem un mežsaimniekiem pasaulē. Šī ir nevis atkritumu (kādu ir izstrādājusi Somijas lauksaimniecības vai vides ministrija) tirdzniecības vieta, bet gan izejvielu tirdzniecības vieta. Darba valoda ir somu, zviedru un angļu valoda. Šī vietne ir izveidota LEADER programmas ietvaros!

Šobrīd vietnē ir reģistrējušies 100 lauksaimnieki un visgrūtākais ir iekustināt šo aktivitāti un iegūt pirmos lietotājus un sludinājumus. Tiek plānots, ka 2019. gada nogalē tirdzniecības vietni lietos 20 tūkstoši lietotāju. Šobrīd notiek sarunas par valsts finansējumu šī vietnes uzturēšanai. Tiek plānots, ka šī vietne nodrošinās 50% no izejmateriālu tirdzniecības.

5. Risk management: ensuring farmers' income, best practices from Italy

/Stefano Francia, AGIA CIA/

Riska apdrošināšanai un rūpīgai riska plānošanai ir jābūt neatņemamai lauksaimniecību nākotnei, lai apzinātos un nodrošinātos no riskiem ražas zaudēšanas un ienākumu samazināšanās gadījumos, kas var būtiski ietekmēt saimniecības darbību.

Riska vadībai ir jāiekļauj ietekmes novērtējums klimata izmaiņām, augu slimībām, savvaļas dzīvnieku radītiem zaudējumiem, dabas apstākļu radītiem postījumiem u.c.

6. Reducing ammonia emissions in Flanders: how agricultural investment fund contributes to the solution

/Francois Huyghe (Boerenbond, Beļģija)/

Kopējā LAP 2014-2020 finansējums 925 miljoni EUR un galvenais mērķis palielināt ilgtspēju modernizējot un pārveidojot saimniecības. Līdzšinējā intensīvā lauksaimniecība atstāj negatīvu

Zemkopības ministrija

iespaidu uz ūdens kvalitāti, augsnes eroziju, emisijām u.c., tāpēc būtiski rast rīkus, kā šo negatīvo ietekmi mazināt un novērst.

Viena no prioritātēm ir resursu izmantošanas fleksibilitāte un klimats, kam tiek novirzīti 500 miljoni EUR – emisiju mazināšanai, ražošanas resursu efektīvai pārvaldībai u.tml. Kā piemērs tiek minēts cūku kūti izmantota amonija emisiju mazinoša grīda un gaisu attīroši filtri.

Šo aktivitāšu ieviešanai lauksaimniekiem ir pieejams 15% un 30% ES fondu finansiāls atbalsts.

7. Experiences from the implementation of AECM in Greece. The good, the bad and the ugly measures in the national Rural Development Program

/Christos Karatzas (GAIA EPICHEIREIN, Grieķija)/

Bioloģiskā lauksaimniecība ir viens no nozīmīgākajiem pasākumiem Grieķijas attīstības programmā ar 650 miljoniem EUR kopējo budžetu, bet prasības bija ļoti vieglas un nauda viegli pieejama. 2017.gadā 60 tūkstoši lauksaimnieki pieteicās šim pasākumam, 2018. un 2019. gadā mazāk, bet aizvien daudz. Tomēr 15% lauksaimnieki izstājās no šī pasākuma, jo nespēja izpildīt šīs prasības, jo nebija pietiekami motivēti veikt izmaiņas.

AECM apakšpasākumā finansējums tikai 35 miljoni EUR, kas sākotnēji bija paredzēts virszemes augļiem un vēlāk arī dārzeņiem. Lauksaimnieki šo izmantoja, jo pieteikšanās bija elektroniska ar vienu klikšķi un nebija pilnīgi nekādu prasību, lai saņemtu finansējumu. Augstas likmes kultūrām, ko viegli pārveidot par bioloģiskām – olīvkoki, lopbarības kultūras.

Valstiski nav pieejami nekādi dati, kas apliecinātu vides ieguvumu no bioloģiskās lauksaimniecības. 88% bioloģiskās saimniecības bija olīvaudzēs un 77% lopbarība – lucerna, zālājs. Ļoti maz kokvilnas un rīsu saimniecības, kurām pāreja uz bioloģisko saimniecību bija daudz sarežģītāka.

Atskaiti sagatavoja eksperte

Agnese Hauka

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Zemkopības ministrija